

Sammanställning nämndens ansökningar		
<i>Budgetjusteringar för investeringsåtgärder</i>		
Fliknamn	Projektnamn	Belopp
Klimatinvesteringar	Skyfallsmagasin i Humlegården	0,5
Trygghetsinvesteringar	Trygghetsskapande investeringar på Sergels torg. I	2,0
Lokala åtgärdsprogram, vatten	Klicka här för att ange text.	0
Biologisk mångfald	Klicka här för att ange text.	0
Naturresevat	Klicka här för att ange text.	0
Stockholm vid vattnet	Klicka här för att ange text.	0
Parklekar	Klicka här för att ange text.	0
Inv. för drift i egen regi	Klicka här för att ange text.	0
Parkmiljö nära förskolegård	Klicka här för att ange text.	0
Övriga ansökningar investering	Klicka här för att ange text.	0
Nämndens totalt ansökta budgetjusteringar för investeringsåtgärder	Klicka här för att ange text.	2,5

Klimatinvesteringar - investering

Information om klimatinvesteringar finns på intranätet:

[Klimatinvesteringsmedel - Stockholms stads intranät](#)

Kontakt stadsledningskontoret:

klimatinvesteringar@stockholm.se

Ansökan om budgetjustering i samband med:

Verksamhetsplan

Sökande nämnd:

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Kontaktperson:

Fredrik Ekroth

Roll:

Landskapsarkitekt

Telefon:

08- 508 09 307

Epost:

fredrik.ekroth@stockholm.se

Namn på projekt:

Skyfallsmagasin i Humlegården

Sökt belopp (mnkr)

0,5

1. Projektbeskrivning

1.1 Projektets mål och syfte

Att utreda, projektera och anlägga skyfallsmagasin av typen rörmagasin centralt i Humlegården. Syftet är att fördröja vatten från kraftiga regn och skyfall inom parken för att avlasta dagvattennätet och den omgivande stadsmiljön nedströms. Samt att minska risken att vattnet påverkar Kungliga biblioteket.

1.2 Koppling till relevant handlingsplan

Ange hur projektet bidrar till Stockholms stads förslag till klimathandlingsplan 2030 eller Stockholm stads handlingsplan för klimatanpassning

Projektet svarar mot Handlingsplan för klimatanpassning 2022-2025 då det syftar till att samla och fördröja skyfallsvatten för att avlasta stadens ledningsnät och reducera eventuella skador på den omgivande stadsmiljön. Östermalm och området kring Birger Jarlsgatan, Stureplan, Norrmalms torg är utpekade som pilotområde för skyfallsåtgärder och Humlegården är en del av tillrinningsområdet och är möjligen den plats där förutsättningarna för fördröjning av vatten är som störst. Med hänsyn till de höga kulturhistoriska värdena i parken.

1.3 Beskrivning av vald lösning med motivering

Tidigare har en rapport tagits fram avseende anläggning av ett skyfallsmagasin centralt i Humlegården. En utredning/projektering av ett skyfallsmagasin av betong har pågått under 2024. En skyfallsplan för hela Humlegården togs också fram under 2024. I samband med de fördjupade markundersökningar och provgropar som gjordes under sommaren upptäcktes att risken är stor för sättningar i Linnéstatyns fundament varpå projekteringen av betongmagasinet avbröts. Det hittills utförda utrednings- och projekteringsarbetet har sammanställts i en rapport. Under 2025 har möjligheten att anlägga flera rörmagasin centralt i parken utretts och en systemhandling tagits fram. Systemhandlingen granskas i november 2025. Under december 2025 och vårvintern 2026 görs justeringar enligt inkomna synpunkter och ett Förfrågningsunderlag tas fram. I samband med att de underjordiska magasinen anläggs så justeras marknivåerna så att regnvattnet leds till brunnar och inloppen till magasinen. Kombinerat med andra lösningar i parken som föreslås i det övergripande programmet kan goda resultat för uppsamling och frödröjning av vatten uppnås.

1.4 Beräkning av CO2-reduktion eller effekt av klimatanpassning

Om projektet avser ökad klimatnytta ska en kalkyl med beräkning av CO2-reduktion från energicentrum redovisas FÖRE och EFTER investeringen.

Om projektet avser klimatanpassning – beskriv den risk som åtgärden avser att avhjälpa eller minska och vilken effekt åtgärden förväntas få på den identifierade risken kopplat till de platsspecifika förutsättningarna.

1.5 Andra nyttor/mångfunktionalitet

Beskriv andra miljönyttor som biologisk mångfald, riskreducering, effekter på trygghet och social hållbarhet etc.

Klicka här för att fylla i ytterligare text om fältet ovan inte räcker

1.6 Nya arbetssätt eller innovation

Beskriv eventuella nya arbetssätt eller inslag av innovation i projektet.

Klicka här för att ange text.

Klicka här för att fylla i ytterligare text om fältet ovan inte räcker

1.7 Uppföljning och utvärdering

Beskriv hur och när uppföljningen och utvärderingen av insatsen ska göras.

Projekteringen följs upp genom regelbundna projekteringsmöten. Som slutprodukter sammanställs en rapport med underlag samt en systemhandling för anläggning av skyfallsmagasin. Samt ett förfrågningsunderlag och en projektkalkyl för uppskattad kostnad.

2. Tidplan

Ansökan ska innehålla en tidplan med insatsens genomförande från start till uppföljning och slutredovisning. Insatsen ska vara genomförd under innevarande år.

Vår 2026: Framtagning av förfrågningsunderlag och kalkyl.

Sommar-höst 2026. Planering av utförande och om ramavtalsentreprenör kan anlitas alternativt göra en offentlig upphandling. Höst 2026: Söka klimatinvesteringsmedel i VP 2027. Vår 2027: Antingen lämna FU till årsentreprenör eller göra en offentlig upphandling. Höst 2027: Anläggning av skyfallsmagasin.

3. Beskrivning av utgifter och eventuell medfinansiering

Ansökan ska redovisa insatsens totala investering uppdelat på relevanta kostnadsposter. Eventuell egen medfinansiering redovisas och extern medfinansiering redovisas i förekommande fall. Om insatsen till del ska genomföras av annan nämnd eller bolagsstyrelse ska denna del specificeras.

4. Påverkan på framtida driftkostnader

Av ansökan ska det framgå om och/eller hur insatsen kan förväntas påverka nämndens eller annan nämnd/styrelses framtida driftkostnader, inklusive kapitalkostnader.

Vid rundeln finns lågpunkter där vatten blir stående även vid mindre regn och det även blir "geggigt och smutsigt". Projektet kommer att kunna åtgärda de problemen vilket medför minskat arbete och lägre kostnader för den ordinarie driften. Möjligheten att använda vatten från magasinet till bevattning i parken utreds. Kostnader för kontroll och drift av rörmagasinen kommer att uppskattas i utredningen.

5. Projektansökan har stämts av med stödfunktion

5.1 Eventuell kommentar från stödfunktion

Klicka här för att ange text.

6. Övriga upplysningar

Klicka här för att ange text.

Klicka här för att fylla i ytterligare text om fältet ovan inte räcker

7. Bilagor

Trygghetsinvesteringar

Samtliga nämnder kan ansöka om budgetjustering för investeringar som syftar till trygghetsskapande åtgärder. Åtgärderna ska avse fysiska investeringar på mark, anläggning eller fastighet och utgå ifrån en lokal behovsanalys av tryggheten.

Ansökan om budgetjustering i samband med:

Verksamhetsplan

Sökande nämnd:

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Kontaktperson:

Tove Nilsson

Telefon:

08-50842389

Epost:

tove.nilsson@stockholm.se

Kontaktperson:

Tove Nilsson

Telefon:

08-50842389

Epost:

tove.nilsson@stockholm.se

Eventuell samverkan med nämnd/bolagsstyrelse

Klicka här för att ange text.

Kontaktpe

Samråd kri

För frågor c
trygghet@s

Namn på insats
Trygghetsskapande investeringar på Sergels torg. Nya moduler till utomhusgalleri, nytt scengolv och ny mobil verkstad. Ljussättning av paradtrappa
Koordinater
59.33250, 18.06464
Sökt belopp (mnkr) Avrundat till närmsta hundratusental
2 mnkr
1. Beskrivning (mål och syfte)
Målet med åtgärden är att minska brottsligheten och öka tryggheten på Sergels torg genom att året runt locka fler människor att stanna och vistas på Sergels torg, som klassas som en öppen drogscen. Genom att locka fler målgrupper att vistas på platsen förändras kontexten och situationen (inklusive den upplevda situationen och perception-choise-processen), så tryggheten ökar och möjlighet och incitament till brott och avvikande beteende minskar. Fler seniorer, barnfamiljer och vuxna ökar tryggheten och blir tillsammans en kritisk massa som utgör informella kapabla väktare. Platsen blir i och med det mindre av en riskmiljö för barn och unga som vistas på platsen.
1.1 Problembeskrivning
Lägesbild Sergels torg ligger i Stockholms innerstad i stadsdelen Klara och är en av Sveriges mest välkända offentliga platser. Det centrala läget, storleken, öppenheten, besökantalet och mångfalden gör att man måste beskriva Sergels torg som Sveriges viktigaste offentliga rum. I området bor dock väldigt få personer, endast ca 1800 av stadsdelsområdets 157 000 invånare. Platsen utgör också i stor utsträckning en passage, vilket innebär att få människor stannar naturligt på platsen. Den kollektiva förmågan bedöms som låg.

Den anmälda brottsligheten i det område som Sergels torg ligger i är avsevärt högre än i Stockholms stad i övrigt inom flera brottskategorier (Kvillemo m.fl., 2021). Brottsstatistik i bilagan (Kvillemo m.fl., 2021) erbjuder jämförelsetal mellan det basområde som Sergels torg ligger i (basområde 101 025) och stadens snitt över anmälda brott i samma kategorier. Graferna tydliggör i vilken hög utsträckning Sergels torg utgör en särskilt brottsdrabbad plats. Anmälda brott avseende misshandel utomhus, våld mot tjänsteman, anmälda bråk, fylleri och omhändertagande enligt Lagen om omhändertagande av berusad ligger avsevärt högre än snittet i Stockholms stad. Grafen visar dock också på en ihållande positiv utveckling avseende brottsligheten. Platsen är vidare klassificerad som en öppen drogscen (Samverkan Stockholms Regionen, 2023) och bedöms vara en riskmiljö för barn och unga (Polismyndigheten och Stockholms stad, Norra innerstaden, 2024). Antalet anmälda narkotikabrott ligger avsevärt högre på Sergels torg än snittet i Stockholms stad. Det är dock vanskligt att använda antalet anmälda narkotikabrott som enda indikator på narkotikahandlingens omfattning i ett område. Då anmälan av narkotikabrott främst utförs av polismyndigheten kan ett högt antal anmälda narkotikabrott snarare vara ett uttryck för hög polisiär närvaro och ett fokus på narkotikaproblematiken (Magnusson, 2022; Sporre & Standar, 2006). Den nedåtgående trenden bedöms dock kunna vara ett faktiskt utfall på minskad narkotikahandling i området, mot bakgrund av det omfattande arbetet riktat mot platsen (SSR, 2023). Statistik över anmäld brottslighet visar en minskning av bland annat misshandel utomhus och narkotikabrott (Kvillemo m.fl., STAD, 2021), och en utvärdering utförd på uppdrag av polisen menar att minskningen delvis beror på platsutvecklingsprojektet (Kvillemo m.fl., STAD, 2021). Platsutvecklingsprojektet lyfts också fram som ett gott exempel i Samverkan Stockholmsregionens arbete mot öppna drogscener (SSR, 2024). Mätningar visar också att upplevelsen av att öppen narkotikahandel, respektive öppet brukande på platsen har minskat betydligt (Stockholms Stad trygghetsmätning, 2023a; Attitydundersökning Sergels torg, Stockholms Stad, 2023b).

En kompletterande indikator på hur påverkat ett område är av narkotikahandling är i vilken utsträckning boende eller allmänhet upplever problem med narkotikamissbrukare på gator eller torg, respektive narkotikahandel som sker öppet på gator eller torg. Andelen som upplever dessa problem är väsentligt högre bland boende i Klara, respektive upplevelsen hos boende i Stockholm avseende Sergels torg, än snittet i Stockholms stad (Stockholm, 2023a; Stockholm, 2023b). Undersökningar pekar dock på en stadig nedgång över tid vad gäller allmänhetens upplevelse av såväl öppen narkotikaförsäljning som narkotikamissbrukare i offentlig miljö i både Klara och på Sergels torg.

Den upplevda tryggheten är låg i Klaraområdet och på Sergels torg i jämförelse både med Norra innerstadens stadsdelsområde som helhet, och stadens snitt i övrigt (Stockholm 2023a; Stockholms stad, 2023b). En faktor som kan bidra till otrygghet är att barn och äldre är underrepresenterade i området medan unga 15–24 år är överrepresenterade. Denna sneda representation och att det faktum att stadsdelen i stort sett saknar boende och därmed ett grannskapsliv gör att området "riskerar att upplevas som anonymt och otryggt för vissa grupper" (Gehl arkitekter, 2022). Den storskaliga arkitekturen runt Sergels torg kan också bidra till otrygghet (Gehl arkitekter, 2022). Dagtid är upplevelsen av otrygghet relativt lika mellan kvinnor och män på Sergels torg, men kvällstid ökar skillnaden markant (Stockholms stad 2023b).

1.1 Berörd målgrupp

Insatsen riktar sig till att öka tryggheten för samtliga besökare och passerande kring Sergels torg, idag uppskattas ca 100 000 personer passera torget per dag.

1.3 Beskrivning av insatsen

Platssamverkan

Sedan 2019 har Norra innerstaden utvecklat och bedrivit platsaktivering på Sergels torg i samverkan med lokala fastighetsägare, andra förvaltningar i staden och representanter för näringsliv och civilsamhälle. Platsaktiveringen sker genom att året runt tillföra konst, scenkonst, vistelseytor, samskapande aktiviteter och erbjuda ett värdskap på platsen genom platsansvariga, konstpedagoger och värdar. Statistik över anmäld brottslighet visar en minskning av bland annat misshandel utomhus och narkotikabrott (Kvillemo m.fl., STAD, 2021), och en utvärdering utförd på uppdrag av polisen menar att minskningen delvis beror på platsutvecklingsprojektet (Kvillemo m.fl., STAD, 2021). Platsutvecklingsprojektet lyfts också fram som ett gott exempel i Samverkan Stockholmsregionens arbete mot öppna drogsener (SSR, 2024). Mätningar visar också att upplevelsen av att öppen narkotikahandel, respektive öppet brukande på platsen har minskat betydligt (Stockholms Stad trygghetsmätning, 2023a; Attitydundersökning Sergels torg, Stockholms Stad, 2023b).

Verksamheten har inspirerats av en modell för kulturburen platsutveckling, som förespråkar ett designdrivet arbetssätt där utvärderingen av fullskaletest utgör en central del. En del av detta som utvecklats över tid är de **nio moduler** som utgör vårt utegalleri på Kulturtorget invid talarstolstrappan. Utomhusgalleriet används för att bjuda in och låta en variation av föreningar, konstnärer, m.fl få tillgång till modulerna och genomföra utställningar under perioden april-november. Antalet utställningar är 5-7 stycken per år. Utställningarna bjuder in till små pauser i gångflödena och lyser upp miljön kring torget på ett trivsamt sätt under kvällar, nätter och mörka årstider. På så sätt betraktar vi dem som viktiga element i vårt brotts- och trygghetsskapande arbetet.

De moduler som togs fram 2020 har haft estetiskt mycket tilltalande träkonstruktioner, vilka kontrasterar med sitt mjuka material mot den modernistiskt hårda omgivningen. Dock har de slitits av att stå ute i ur och skurväder under flera årstider och kommer inte hålla för fler säsonger trots återkommande renoveringar och omlackningar. Syftet är nu att hjälp av trygghetsinvesteringsmedel säkerställa en fortsättning med utegalleriet genom att ta fram nya moduler med förbättringar som kan göra dem mer hållbara och även tillåta dem stå ute året runt om det kan fungera med vinterväghållning på platsen.

Scenkonsten på Sergles torg bedrivs huvudsakligen på en scen som etableras på torget under det halvår då scenkonst idag bedrivs på torget. **Scengolvet** har slitits av användning och väder och behöver bytas för att fortsatt scenkonst ska kunna utövas på Sergles torg. Scenkonsten bidrar tillsammans med övriga aktiviteter på torget till ökad trygghet genom att förbipasserande tar pauser i gångflöden och av ökad variation av besökare på torget.

På Sergels torg har som del av verksamheten arbetat med samskapande aktivering som syftar till att skapa större trygghet, genom tillgängliggöra skapandet av konst och hantverk i det offentliga rummet. Metoden kan också snabbt ändra en plats och stärka delaktighet och gemenskap. Projektet bygger på idén om att konst och hantverk kan bli ett språk för dialog, identitet och gemenskap, utanför traditionella kulturinstitutioner.

På Sergels torg vill undersöka användningen av en **mobil verkstad** som rullar ut kreativitet på torget. Med den mobila verkstaden skulle möjligheten öka till samskapande aktivering på torget, ett effektivt sätt att skapa en känsla för en plats och bidra till ökad trygghet. Efter att ha under två år utvecklat en pedagogisk verksamhet på torget, har vi identifierat stora behov att utveckla fler metoder för att möta publiken samt underlätta konstnärliga platsaktiveringar. Den mobila verkstaden kan komma att kontinuerligt modifieras för att ytterligare förbättras. Själva verkstaden bedöms ha en livslängd, med sedvanlig renovering, på fem år.

Genom att kombinera konstnärliga processer, hantverk och gemenskap vill projektet skapa tillgängliga platser för skapande där människor kan mötas, utforska och påverka. Vagnen fungerar som en rörlig ateljé som poppar upp på torg, i parker och där behov finns, som en levande plattform för delaktighet och konst i det offentliga rummet. Projektet skapas genom en prototyp på Sergels torg sommaren 2026, men kan rulla vidare till andra delar av stadsdelen och staden efter utvärdering. Det finns ett behov av kreativa mötesplatser som är lågröskliga och mobila och som befinner sig där människor finns.

Under 2024/2025 uppfördes ett tillfälligt **ljuskonstverk** i paradtrappan till Sergels torg i samarbete med Nobel Week light. Konstverket resulterade i ett ljusare och mer inbjudande Sergels torg, där t ex polisen uttalade sig positivt, eftersom platsen upplevdes ljusare, mer omhändertagen och tryggare. Platssamverkan På Sergels torg önskar genomföra ytterligare ett test av installation av ljus i trappan att användas under den mörkare tiden på året. Tanken är att testet kan ligga till grund för införande av en liknande ljussättning där trappan renoveras, vilket bedöms behövas i närtid.

Utomhusgalleriet under den ljusa och mörka delen av året.

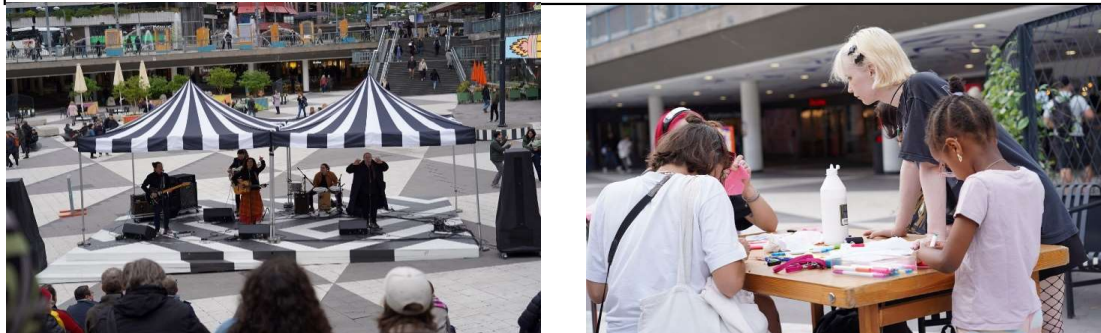

Bild på scen som behöver uppdateras med nytt golv, samt på samskapande verksamhet på torget som behöver utvecklas med ändamålsenlig mobil verkstad.

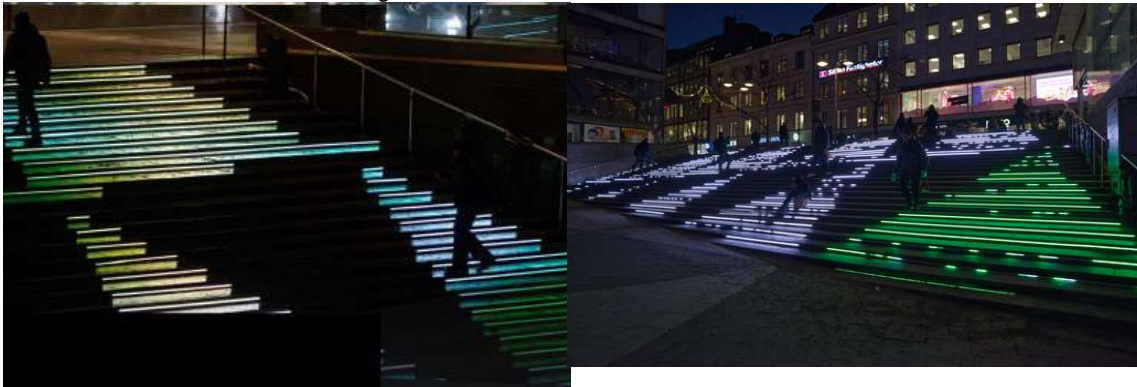

Bild på konstverk i trappan från tidigare säsong, planen är en hel ljussättning av trappan, som kan programmeras på olika sätt.

1.4 Förväntat resultat

Tryggheten förväntas öka och brottsligheten förväntas minska på och intill platsen. Upplevelsen av Sergels torg som en trivsamt plats där människor vill vistas förväntas öka på dagtid då vi kombinerar utställningar med workshops som lockar till besök och vistelse. Men framförallt kan vi öka platsens trygghet och trivsel på kvällstid under de mörkaste tiderna på året med mer hållbara ljussatta modulerna. Scenkonsten kan fortsätta på Sergels torg som ett trygghetsskapande och positivt inslag på torget. De samskapande workshoperna som utförts med medborgare bidrar till ett tryggare torg. De samskapande aktiviteterna sker idag med mycket material som får bäras in och ut från vår lokal att kunna använda en mobil verkstad skulle förenkla arbetet och göra att vi kan utöka verksamheten. Möjligheten finns att den mobila verkstaden efter modifieringar kan skalas upp och användas på andra håll i staden. Ljus i trappan skulle medföra en trevligare stämning på torget med en mer upplyst bild och större känsla av omhändertagen och trygg plats.

1.5 Uppföljning och utvärdering

Förväntad effekt följs upp genom bland annat Sergels torgs årliga attitydundersökning som bl.a. innehåller frågor formulerade i enlighet med förväntat resultat. Därutöver följs den anmälda brottsligheten upp inom ramen för samverkan med Lokalpolisområde Norrmalm och samverkan i Vision Klara.

2. Organisation för insatsernas genomförande

Norra innerstadens enhet för platsutveckling och stadsliv beställer och följer upp insatsen. Uppföljningsdialoger med polis, ordningsvakter med flera genomförs genom Vision klara, stadsdelsförvaltningens samverkan med Lokalpolisområde Norrmalm.

2.1 Avstämt med berörd stadsdelsnämnd

Ej aktuellt då det är en sdn som söker

3. Tidplan

Utomhusgalleri

Beställning av utformning och konstruktionsritning – mars 2026

Utformning och konstruktionsritning av konsult – maj - juni 2026

Beställning av konstruktion, genomförande av konstruktion – september 2026 – december 2026

Utplacering av modulerna till utomhusgalleriet – mars - april 2027

Uppföljning Attitydundersökning samt fokusgrupper – september 2027

Scengolv

Byggnation vinter 2026

Målning våren 2026

Utplacering maj 2026

Mobil verkstad

Konstruktion vinter 2026

Utplacering maj 2026

Utvärdering efter under och efter avslutad säsong

Vidareutveckling

Ljuskonstverk i trappa

Konstruktion och installation våren 2026

4. Beskrivning av utgifter och eventuell medfinansiering

Totalt belopp för denna ansökan (mnkr) avrundat till närmsta hundratusental:

2,0

mnkr

Design och konstruktionsritning konsult

50 000 kr

Konstruktion moduler till utomhusgalleri

900 000 kr

Transport och etablering av moduler 2027

50 000 kr

Byggnation och målning av scen

300 000 kr

Konstruktion av mobil verkstad

300 000 kr

Konstruktion och installation av ljus i trappa

400 000 kr

4.1 Eventuell övrig finansiering

5. Påverkan på framtida driftkostnader

Genom att ta fram en ny, förbättrad version av modulerna till utomhusgalleriet hoppas vi kunna spara ca 200 tkr i renoveringsarbeten per år. Om modulerna håller i 5 år, med endast smärre renoveringar, innebär det en besparing på knappt 1 mnkr.

4. Bilagor

Klicka här för att ange text.

Klicka här för att fylla i ytterligare text om fältet ovan inte räcker